

MAAHANMUUTTAJATAUSTAINEN OPPILAS ASKOLAN KOULUSSA

Maahanmuuttajataustainen oppilas

Maahanmuuttajaoppilaalla tarkoitetaan ulkomailta Suomeen muuttanutta oppilasta. Koulussa maahanmuuttajaoppilaina pidetään usein myös Suomessa syntyneitä oppilaita, joiden vanhemmat tai aiempi sukupolvi on muuttanut Suomeen. Maahanmuuttajataustainen oppilas kuvaa paremmin oppilaan tilannetta.

Maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus

Tavallisimmin ulkomailta Suomeen muuttanut oppilas opiskelee noin vuoden ajan valmistavassa opetuksessa ennen perusopetukseen siirtymistä. Valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomen tai ruotsin kielen opiskelussa, mutta lisäksi opiskellaan muiden oppiaineiden sisältöjä ja harjoitellaan suomalaisessa koulussa opiskelua ja toimimista. Opetuksen järjestäjä päättää valmistavan opetuksen järjestämisestä. Askolan koulussa ei järjestetä valmistavaa opetusta.

Oppilaan siirto perusopetukseen

Valmistavan opetuksen jälkeen oppilas siirtyy perusopetuksen oppilaaksi ja hänelle suunnitellaan tarvittavat tukitoimet, jotka otetaan huomioon perusopetuksen opetusjärjestelyissä. Tukitoimet kuvataan opinto-ohjelmassa.

Oppilas siirtyy perusopetuksen luokalle, joka mahdollisimman hyvin vastaa hänen ikä- ja kehitystasoaan. Siirtovaiheessa valmistavan opettajan ja vastaanottavan tahon opettajan yhteistyö on erityisen tärkeää. Tarpeen mukaan oppilaalle järjestetään kielitaitokoe, jonka avulla oppilaan suomen kielen taitotasoa kartoitetaan.

Opetusjärjestelyt ja opinto-ohjelma

Opetuksen järjestämisessä otetaan huomioon oppilaan puutteellinen kielitaito ja vähäinen kokemus koulun käytänteistä ja tottumattomuus opiskelutaidoissa. Nämä seikat edellyttävät joustavuutta opetusjärjestelyissä sekä kunkin vuosiluokan olennaisen oppiaineen korostamista. Em. syistä huolimatta oppilaalla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamisensa ja edistymisensä. Myös kulttuuritaustasta johtuvat eroavaisuudet tulee ottaa huomioon opetuksen suunnittelussa.

Kullekin maahanmuuttajataustaiselle oppilaalle laaditaan opinto-ohjelma, jossa on oppilaan koulunkäyntiin liittyvät keskeiset asiat: oppilaan koulunkäyntihistoria ja lähtötaso, vahvuudet, oppimistavoitteet, opiskeltavat oppiaineet, opetusjärjestelyt ja mahdolliset tukitoimet. Opinto-ohjelma päivitetään tarpeen mukaan, vähintään kerran lukuvuodessa. Paikalla ovat opettaja, oppilas ja huoltaja(t) sekä tarvittaessa tulkki.

Suomi toisena kielenä (S2)

Suomi toisena kielenä (S2) on yksi äidinkieli ja kirjallisuus –oppiaineen oppimääristä, ja sen mukaan oppilas opiskelee niin kauan, kunnes kielitaidon katsotaan olevan äidinkielen tasoinen. Opetuksessa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet: kuullun ymmärtäminen, luetun ymmärtäminen, puhuminen, kirjoittaminen, sanasto ja rakenteet. Opetus vastaa vuosiviikkotunneiltaan koko äidinkieli ja kirjallisuus –oppiaineen tuntimäärää.

Tavoitteena on toiminnallinen kaksikielisyys, ja tarkoituksena on kehittää tasapuolisesti oppilaan suomen kielen taitoa ja tietoisuutta suomalaisesta kulttuurista. S2-opetus tukee myös oppilaan monikulttuurista identiteettiä.

Opiskelu tapahtuu joko kokonaan erillisessä S2-opetuksen ryhmässä tai osan aikaa integroituna suomi äidinkielenä –opetuksen ryhmässä opiskellen eriytettyä S2-oppimäärää. Opetusta ei anneta normaalin kouluajan ulkopuolella. Suomi toisena kielenä –opetuksessa auttavat havainnollistaminen, kuvat, kaaviot, kartat, diagrammit ja käsitekartat.

A-kieli

Englannin kielen opiskelu perusopetuksessa riippuu oppilaan valmiuksista ja aikaisemmasta koulutaustasta. Yleisen ja tehostetun tuen avulla parannetaan oppilaan opiskelumahdollisuuksia. Mikäli em. tukitoimista johtuen on kohtuuttomia vaikeuksia suorittaa vieraan kielen opiskelussa vaadittua perusopetuksen oppimäärää, tulee miettiä muita kielitaitoa parantavia suoritustapoja, joista voidaan antaa todistukseen esimerkiksi osallistumismerkintä tai muu selvitys edistymisestä. A -kielen opiskelun sijaan voidaan harkita perusopetuslain 18 §:n tapauksessa esimerkiksi S2 -kielen opiskelua tai oman äidinkielen opiskelua. Vieraan kielen opiskelun ratkaisut täytyy harkita tapauskohtaisesti ottaen huomioon tulevan koulupolun vaatimukset.

Toinen kotimainen kieli

Ruotsin kielen opiskelun aloittamista tulee harkita tapauskohtaisesti ottaen huomioon suomen kielen osaaminen ja A-kielen opiskelun tilanne. Jos em. aineet sujuvat hyvin, voidaan aloittaa myös ruotsin opiskelu. Ruotsin opintojen aloittamiseen vaikuttavat myös oppilaan oppimisen edellytykset ja kotoutumisen vaihe. Toisen kotimaisen kielen opiskelun sijaan voidaan harkita perusopetuslain 18 §:n tapauksessa esimerkiksi S2 -kielen opiskelua, suomen kielen opiskelua, englannin kielen opiskelua tai oman äidinkielen opiskelua. Ratkaisuissa on otettava huomioon myös tulevan koulupolun vaatimukset.

Matematiikka

Matematiikan opetuksen kannalta on tärkeää, että siirto valmistavasta opetuksesta sujuu niin, että tulevan vuosiluokan oppiaines on otettu huomioon ja että keskeiset käsitteet ja työtavat ovat tulleet tutuksi. Yleistä ja tehostettua tukea annetaan tarpeen mukaan ja tukitoimet kuvataan oppimissuunnitelmissa. Tietojen vaihto ja opetuksen suunnittelu on perusopetuksen ja valmistavan opetuksen välillä tärkeää.

Uskonto

Opetuksen järjestäjällä on velvollisuus perusopetuslain 13 §:n mukaan velvollisuus järjestää oman uskontokunnan mukaista opetusta, mikäli vähintään kolmen ao. oppilaan huoltajaa sitä vaatii. Opetus voidaan järjestää esimerkiksi verkko-opetuksena. Uskontokuntiin kuulumattomille järjestetään elämäntiedon opetusta.

Reaaliaineet

Opinto-ohjelmassa on mainittava tukitoimet, joita oppilas tarvitsee opiskelun tueksi. Oppisisällöistä valitaan keskeinen oppiaines, jonka suorittaminen hyväksytysti on olennaista kyseisen vuosiluokan kannalta.

Taito- ja taideaineet

Taito- ja taideaineiden opinnoista saattaa maahanmuuttajataustaisten oppilaiden perheillä olla näkemyksiä, jotka poikkeavat suomalaisen koulun tavoitteista. Opetuksessa otetaan huomioon ja kunnioitetaan erilaisia uskonnollisia ja eettisiä näkemyksiä. Opetuksessa käytetään joustavasti erilaisia opetusmateriaaleja ja -menetelmiä, jotta oppilas saavuttaisi opinto-ohjelmassa asetetut tavoitteet.

Oppilashuolto

Periaatteena on lapsen tai nuoren tilanteen kartoittaminen, ohjaaminen, neuvominen ja tukeminen niissä asioissa, joissa oppilaan koulunkäynnissä, oppimisessa tai hyvinvoinnissa ilmenee vaikeuksia. Kaikille perusopetuksen oppilaille kuuluvat samat oppilashuollon palvelut. Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden kohdalla korostuu opinto-ohjelmien laatiminen ja päivittäminen moniammatillisena yhteistyönä. Oppilaan huoltajiin tulee pitää säännöllisesti yhteyttä.

Oppilaanohjaus auttaa maahanmuuttajataustaista nuorta ja hänen perhettään tekemään realistisia valintoja jatko-opiskelun kannalta. Tärkeää on myös antaa tietoa, miten lapsen tai nuoren koti voi tukea koulunkäyntiä. Tarvittaessa on käytettävä tulkkia, jotta oppilaan etu tulee selvitettyksi ja hän ja hänen perheensä saavat oikeaa tietoa opiskelusta ja sen tukipalveluista.

Arviointi

Arvioinnin tulee olla luonteeltaan ohjaavaa ja kannustavaa sekä oppilaan itsearviointia tukevaa. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan tausta ja vähitellen kehittyvä kielitaito. Lähtökohtana on, että oppilaalla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamisensa puutteellisesta kielitaidosta huolimatta. Arvioinnin tulee mitata nimenomaan aineenhallintaa, ei suomen kielen osaamista. Tämä edellyttää vaihtelevien arviointimenetelmien käyttöä. Tällaisia ovat esim. oppilaan äidinkielelle käännetyt koetehtävät, kokeen kielellinen yksinkertaistaminen, sanakirjan ja lähde- ja oppimateriaalin salliminen koetilanteissa, suulliset kokeet, pidennetty koeaika, portfolioarviointi ja muiden korvaavien suoritusten hyväksyminen. Oppilaan arviointi perustuu opinto-ohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumiseen.

Arviointi voidaan antaa sanallisena arviona tai numeroarvosteluna. Jos on kyseessä oppiaineen koko oppimäärän suorittaminen, annetaan siitä numeroarvosana. Perusopetuksen päättöarviointi on aina numeroarvostelu ja siinä sovelletaan kaikilla oppilailta samoja valtakunnallisia päättöarvioinnin kriteerejä.